

Lackner László

AZ UTOLSÓ VENDÉG

Hajszolom a rogygyant, lepusztult autót; kopogva, nyegegve vergődik a szűk, hóolvadási erdei utakon, és még mindig nem tudom, hogy mi a megveszekedett fenének igyekszünk egy isten háta mögötti hegyi szállodába ilyen kutyadermesztő időben? Parttalan duzzogásaimra az asszony egyre hajtogatja:

- Csak ne türelmetlenkedj, majd meglátod!

Jégbordás, meredek kanyar után kisebb csődülethez érünk; két személyautó frontálisan egymásba rohant, a közönyös arcú ápolók éppen egy rongybabává roncsolódott fiatalembert emelnek be a mentőautóba; az arca felismerhetetlen, alsó lábszárán nyílt törés.

Lassan kiúszunk a gyűrűből – mi közünk hozzá!- , sápadtan bámulok előre, de alig érzékelem az utat, szemembe visszavetődik a szörnyűség, a felzaklató látvány borít be mindent. Hallgatunk.

- Csak ne rohanjunk - mondja alig hallhatóan a feleségem, és melle előtt összefont karjával szorosan öleli magát, mint aki védekezik.

- Te siettettél annyira - válaszolom.

- Jó, jó..., de nem ennyire.

Kettős kanyar után váratlanul kiérünk az erdőből, jobb oldalon enyhe lejtő fut a keresztirányú völgy mélységei felé.

Itt még végtelen, kristályos formában mutatja magát a táj, a nap erőtlen, lassan olvasztó fényében.

- Ó, istenem - szakad ki belőle. - Milyen gyönyörű.

- Otthon is láthatsz ilyent - dobom oda. Nem szól vissza, úgy tesz, mintha nem is hallaná, mintha figyelmét lekötne az egyszéri, a megismételhetetlen látvány.

- Ott van - kiált fel erőltetett, kislányos lelkesedéssel, és idegtépően kacarász hozzá.

Végigborsózik a hátam a hangjától.

- Azok ott, lehet, hogy mind meghaltak - mondom kimérten. - Te meg itt vihatsz. Hogy lehetsz ennyire lelketlen?

Ezzel hallgatásba döngölöm, és amíg a szálló bejárata elé nem érünk, feszengve ülünk egymás mellett, mint süketné-mák egy vidéki jótékonsági hangversenyen.

Lassan, kelletlenül kikászálódok az ülésről, hátra megyek, felnyitom a csomagtartót, kikapkodom a bőröndöket...és morgok:

- Azt hittem, hogy legalább vár bennünket valaki.

Türtözteti magát. Más alkalommal ennél kisebb tüskére már robbant volna, most belekap az egyik utazótáska fülébe és meglódul vele befelé, mozdulatai lendületét az elfojtott indulat gerjeszti, én, két óriási bőrönddel kényelmesen ballagok utána.

A hallban nincsen senki, a recepció zsalutábláit becsukták, csak egy félig feldíszített karácsonyfa sejteti, hogy azért mégsem vagyunk egészen egyedül.

Szikár, borostás arcú aggastyán bújik elő az egyik oszlop rejteke mögül, házikabátban, plüsspapucsban; csomókban álló ritkás ősz haja égre mered, mintha most mászott volna ki a meleg ágyból.

- Kit keresnek? - kérdezi halkán, és hol rám, hol a feleségemre kapja ijedt, vibráló tekintetét.

- A Szabó urat - válaszol a nejem helyettem is.

Az öreg lepillant a lábunk elé, a bőröndökre.

- Jaj, de jó, hát mégsem leszek egyedül Karácsony szent estéjén?!

- Hol van a Szabó úr? - kérdezi most már türelmetlenül a párom.

- Ja, a Szabó úr?! Persze! - paskolja meg a kobakját röstelkedve az öregúr. - Lement a faluba gyertyáért, meg csillag-szóróért. Tessenek leülni, itt van szék, ott meg fotel.

Cszozogva, zörögve bevonulunk a szobába. Megkönnyebbülve leejtem a két hasásra tömött bőröndöt, és lerogyok az egyik heverőre; nejem az ablakhoz libben, kinyitja az erkélyajtót és kilép. Jól hallom tüdejének húzószó tágulását.

- Gyere ide gyorsan! Lábunk előtt az egész Király-völgy. Valami fenséges.

- Gyorsan?! Szusszanok egyet, majd azután élvezkedem - motyogom duzzogva, és hanyatt vetem magam. Nézem a plafont, a mennyezeti sarkokat. - Három pókháló. Hm, holt idenyben ennyi kimondottan méltányos. - Behunyom a szemem, és elernyedve, minden porcikámmal mély alvást mimelek.

- Ugye emlékszel? Nevetve ölbe vettél a szoba közepén és kirohantál velem a havas erkélyre... A szél felkapta a sálamat és messzire röpítette...

Igazán nem bánám, ha el tudnék aludni, de nem megy, pedig erőltetem is. Ő nem merne megmoccanni, álldogálna

az ablakban, vagy leereszkedne a másik ágy szélére, és elképzelem, ahogy zavartan rám-rám kapja a tekintetét, vagy éppen bámul maga elé: Mit tegyen? Szólhat? Nem bírom sokáig, tíz perc sem telik el hirtelen felülök.

- Ugye nagyon elfáradtál a vezetésben? - szólít meg. Azt illene mondanom, hogy: Igen, de...

- Nem! - dobom oda.

- Fáj valamid? - folytatja kedveskedve.

- Nem.

- Nézz körül! - sóhajt fel, és nagy lendülettel körbemutat a szobán. - Mi jut eszedbe?

Bambán felnézek, elhúzom a szám sarkát, és újra becsukom a szemem.

- Régen volt festés.

Hallom, hogy feszegeti az erkélyajtót, mint aki kívülrre szeretné verekedni magát.

- Gyere ide, csak egy pillanatra! Mindjárt magadhoz térsz.

Arcon legyint a hűvös, párás levegő, kimondottan jól esik a túlfűtött szobában.

- Beteggé akarsz tenni, csukd már be - kiáltok rá. - Még az hiányzik, hogy megfázzak.

Majd elengedem magam, és dacból elalszom, pedig tudom, hogy felcserélődnek a nappalok az éjszakákkal, felborul körülöttem minden, de érzem, hogy így kell lennie...

Mint egy doboztető felpattan a szemhéjam, idegen lakásszag, szokatlan éjszakai világosság; az ablak előtt a Hold tányérja, aztán ismerős neszezés, a feleségem sípolós szuszogása. Ideges leszek, akkor már inkább horkolna rendszeren, annak legalább van értelme.

Fordulok egyet jobbra, aztán balra, olyan friss vagyok, hogy akár izomszaggató hegyi túrára is indulhatnék. Végigmérem magam, sötétszürke nadrág, fehér ing, zokni; oké mehetek sétálni.

Kóválygok az éjszakai folyosó félhomályában, kinézek az egyik végén, aztán a másikon; félig-meddig havas táj, amely akkor lenne szép, ha a fehér paplan mindent egyenletesen betakarna. De a Nap belekóstolt, így olyan most, mint a félig megkezdett torta.

Komótosan leballagok a hallba. A sötét oszlopok mögött sejtelmesen megmozdul valami, felszálkásodnak az idegeim, megtorpanok. Újabb árnyjáték, vibrál a félhomály, kísérteties neszek, végül előlép a hálókabátos, ősz hajú úr. Megnyugszom.

- Mit ijesztget - dörrennek rá. - Elállt a szívverésem.

Odacsoszog elé, rám néz vérágas, tág szemmel.

- Maga most világcsúcs születésének a tanúja - mondja. - Bent leszek a Guinness-ben. Uram, én öt hónapja nem aludtam.

- Na, ne izéljen, és ki fogja ezt hitelesíteni?

- Hát, a Szabó úr.

- És hol van a Szabó úr? - nézek körül kétkedve.

Sárga, viaszos ujját a szájára helyezi.

- Pst! Most nála van az állatorvos felesége, de a stopper megyen, az be van indítva.

- És ki ellenőrzi, hogy maga az oszlopok árnyékába bújva nem bóbiskol-e?

- Hát, a feleségem - válaszol mosolyogva. - Ő velem van.

- A felesége - ismétlem meg. - Hol van, nem látom?

- Meghalt nyolc éve, de a halál csak egy nagy humbug, nekem eliheti, azóta is együtt vagyunk minden éjjel.

Kába szédelésemben kezd szórakoztatni a dolog, ő pedig látva szótlan érdeklődésemet belelkesedik.

- Tudja, mindenfélét összehordanak rólunk, hogy veszekedtünk, bántottuk egymást. Ne higgyen nekik, az emberek gonoszak. Az én feleségem egy angyal.

- Minek magának világcsúcs?

- Mindig azt mondta szegény kicsikém, hogy nem vittem semmire - mondja sóhajtva. - Hát, most megmutatom neki.

- Na, sok sikert - intek a fejemmel, és elindulok fölfelé.

Belépek a szobába, a feleségem zihálása tölt be mindent. Kitárom az ablakot, végigvágódom az ágyon, villanyt gyűjtök, és olvasgatni kezdek. Megunom, bekapcsolom a rádiót, alig találok elviselhető adót; mintha mindenütt érzélgős olasz dal szólna, szakadthúrú, gyantás gitárkísérettel.

- Úristen, mi van itt? - ül föl, aztán feltornássza a szemhéját, és kábán, megütközve néz rám. - Mi történt?

- Reggel - mondom nyersen, sértődötten.

- Megfagyok, álmos vagyok...Ki akarsz készíteni?

- Az ember nem aludni jön egy ilyen helyre.

Dúl-fúl, aztán felugrik, és eltűnik a fürdőszobában. Most már én is kezdek fájni, de az ablakot nem csukom be.

Másnap, szent Karácsony estéje. A kis, vézna karácsonyfát az álmatlan öregember díszítette fel, olyan volt, mint egy szakszervezeti szimbólum, kevés szaloncukor, sok ezüstszál. Az ágai össze-vissza álltak, ilyen fa alá normális ember nem

pakol ajándékot. Lesétáltunk és megnéztük, a feleségem vihogva tessékelt valahová: - Menj addig ki az udvarra, aztán tied a terep! – mondta, és én boldogan menekültem. A fenyőfák között fázósan gubbasztottak a madarak, csontig hatolt a szél, a Nap már rég átbukott a horizonton, csak a távolban bógott egy magányos szarvas – de lehet, hogy ezt már kiszolgáltatottságomban képzelődtem – és minden porcikámban vacogtam.

- Lehet – tirádázta ismételtelmenten, infantilis hangon a feleségem és félrerántotta a függöny szárnyait. Mosolya olyan volt, mint egy tál tökök-mákos rétes a faluvégi lakodalomban. Öntudatos és mélységesen népies.

Tisztelettudóan betámolyogtam és megálltam a fa előtt, tudtam, hogy most következik kikerülhetetlen megaláztatásom keserves pillanat.

- Bontsd ki a csomagodat, kedvesem! – vezényel lelkesen a

feleségem, aki biztonság kedvéért óriási betűkkel rá is írta a terjedelmes csomagra a nevem.

Odalépek, feltépem a fényes, szívós csomagolópapírt, kibuggyan belőle egy sötétzöld síruha. TESCO villan be, ott árultak leárazva ilyesmiket. Bámulok rá, mint eszelős gyerek a komputerre, aztán a feleségem felé kapom a fejem:

- Mi ez? – tör ki belőlem őszinte indulattal.

- Sí ruha – mondja szinte gagyogva. – Mindig ilyet

szeretnél volna, nem?

- Én? – nézek rá, és gombóc sűrűsödik a torkomban.

- Te! – erősködik. – Sokszor meséltél gyerekkori, Lentihegyi élményeidről.

- Jó, de azok... - fakadok ki. – Csak amolyan...

Ott állok egy izléstelen, csíkos kínai síruhával a terem közepén, mint egy tehetségtelen, alkalmi bohóc, velem szemben tétova feleségem, reménykedve, várakozón mered rám, megbiccenti a fejét, mintha biztatna, hogy örülj fiam, örülj!

- Nem ismeresz engem – próbálok menekülni és leejtem a csomagot a földre. – Látod ezért nem vettem neked semmit Karácsonyra. Mert nem ismerjük egymást. Mit tudom én minek örülnél?!

Oldalt a fa alatt az álmatlan öregúr ücsörög, agyába visszahúzódo, kökény szemével, egy huzat nélküli, koszlott párnát szorít magához és a feleségével beszélget: - Mind neked vettem. Neked, drágám – suttogja egy megkövült szaloncukrot szorongatva a markában.

Másnap reggel elnyűtt, 60-as években gyártott bútorok között szótlánul üldögélünk az étkezdében, az asztalunkon ételfoltos, szakadt abrosz, az edény felemás, az egyik sarokból a kis öregember öblös horkolása hallik. Belibben egy kissé éltes hölgy, és szervóznia kezd; a szeme alja karikás, kiszúrom, ő lehet az állatorvos felesége. Becsörtet Szabó úr is, szalad egy esetlen kört körülöttünk, mint aki úgy felpörgött, hogy képtelen leállni, és úriembert játszva bárgyú mosolyra kunkorítja a száját. - Milyen volt a Karácsony este? – kérdi és a választ meg sem várva széttárja a karját.

- Hát, így vagyunk nagyságos asszonyom, már valójában nem is működünk, eladott minket a vagyonyügnökség, a jövő héten jön az új tulaj, és átveszi a házat. Én ezt ugye közöltem, de önök ragaszkodtak a helyhez. Természetesen mindent megteszünk, hogy az utolsó vendég jól érezze magát, aztán jöhetnek az újak. - Itt erőltlenül szusszan, majd fájdalom sugárzó arccal folytatja. - Elfekvő lesz ez kérem, öreg, ágynak esett németeket hoznak ide, meghalni. Mi pedig mehetünk, a nagyvilágba.

Befaljuk a reggelit, aztán felballagunk a szobába, és anélkül, hogy megbeszéltük volna, mindketten nekilátunk a pakolásnak.

Már gurulunk le a hegyről, amikor megszólalok.

- Mit akartál ezzel az egészszel?

- Arra gondoltam - kezdi halkán és már belefásultan a választ -, ha itt ebben a szállóban olyan nagyon boldogok tudtunk lenni harminc évvel ezelőtt, akkor talán most is...

- Valamiről megfeledeztél. Az a két ember már nem mi vagyunk.

- Miért mondod ezt? - szegezi nekem a kérdést.

- Mert akkor imádtalak, de most megőrülök attól, ahogy fújod az orrod, a hajad festékszagát ki nem állhatom, a nyafogós hangsúlyaidtól borsódzik a hátam, ha közeledni próbálok, ellöksz...

- Azt hiszed, hogy én imádom, ha dől belőled a sörszag? - támad vissza. - Egész este elvonulsz, egy szót sem szólsz az emberhez, olvasol, vagy bámulod a tévét. Böfögsz az asztalnál, napokig nem mosol lábat...

- Ez az, erről van szó - lendítem tovább. - Utáljuk egymást, és kész.

- El akarsz válni? - kérdezi közönyösen és sápadt arccal, meredten néz előre.

- Elválni? És akkor mi van? A másfél szobás lakást nem fűrészelhetjük ketté.

A tegnapi baleset helyszínéről a kocsikat eltakarították. A nyomok, a mély, gyilkos árkok feketén tátongnak a vékonyka hórétég alól. Szótlánul, sunyin tovább húzunk, egy aprócska örömmel a szívünkben: élünk.

Székó Gábor: Csillagvizsgáló